

Beszámoló /zárójelentés az OTKA kutatásról

Ad hominem. filozófiai könyvtár

A sorozat mottója a következő (ez minden megjelent köteten rajta is van): *„Hogy valaki milyen filozófiát választ, az tehát attól függ, milyen ember: mert egy filozófiai rendszer nem valami holt ruhamenü, amelyet tetszés szerint felölthetünk és levethetünk, hanem átlelkesíti annak az embernek a lelke, akié.”*

Fichte idézetét a Szegedi Tudományegyetem Filozófia Tanszékén folyó kutatás annyiban tükrözi, hogy a kutatásban szereplő filozófusokról a Filozófia Tanszéken hosszú évek óta folynak kurzusok, a résztvevők a fenti filozófusok számos művét lefordították, azaz a mostani kutatás nem volt előzmény nélküli, hanem megalapozott, és már egy jól körülhatárolható előtanulmányokra épült.

Ennek megfelelően eredménye, hogy az abban részt vett kutatók olyan monográfiásorozatot adtak ki, amely részben az 1881-től elindított Filozófiai Írók Tárából merített példát (de, mert azok fordítások voltak, úgy gondolta, hogy a hozzá csatlakoztatható kommentárok is szükségesek), illetve azokból a főleg német nyelven írt monográfiákból (Kuno Fischertől Rüdiger Safranskiig), amelyek bizonyították, hogy a nemzeti kultúrához egy filozófiai bázis elengedhetetlen, hisz a művészet, irodalom és még az egyéb tudományok egy része is sok-sok szállal kapcsolódik hozzá.

A terv az volt, hogy ez a több kötetesre tervezett monográfia sorozat tehát a legjobb német és angolszász példákat követve, egy-egy filozófus (Pascal, Hegel, Schelling, Kierkegaard, Spengler, Foucault, Merleau-Ponty) életét és filozófiáját úgy akarja feldolgozni, hogy az a szakmai közönségen kívül, az egyébként érdeklődő olvasó számára is követhető legyen. Ugyanakkor fontos szempont volt, hogy feleljen meg az oktatás elvárásainak is. Fontos megemlíteni, hogy a fenti szerzők némelyikétől ez az első magyar monográfia (pl. Schelling, Hegel).

A kutatás során mind hazai, mind nemzetközi forrásokat felhasználtunk, és minden esetben a legfrissebb és legkorszerűbb nemzetközi kutatásokat vettük alapul. Ehhez kapcsolódik, hogy több alkalommal külföldi forrásmunkát is folytattunk.

Ezek közül néhányat említve:

- Anyaggyűjtés. Berlin, 2006 / Simon Ferenc
- 2007 Nietzsche-Archiv /Weimar/, előadás Nietzsche-Kierkegaard kapcsolatáról / Gyenge Zoltán
- 2008: tanulmányút Münchenbe, a Bayerische Staatsbibliothek-ba anyaggyűjtés céljából / Gyenge Zoltán és Csejtei Dezső.
- 2009: tanulmányút Münchenbe, a Bayerische Staatsbibliothek-ba és a Spengler-Archívumba anyaggyűjtés céljából Juhász Anikó és Csejtei Dezső részéről

Ennek köszönhetően született meg egy kiadóval kötött együttműködésnek is köszönhetően az Ad hominem sorozat első hét kötete, melyek időrendben az alábbiak:

1. Gyenge Zoltán: *Schelling élete és filozófiája*. Attraktor Kiadó, 2006
2. Sutyák Tibor: *Michel Foucault gondolkodása*, Attraktor Kiadó, 2007
3. Gyenge Zoltán: *Kierkegaard élete és filozófiája*, Attraktor Kiadó, 2007
4. Simon Ferenc: *Hegel élete és filozófiája*, Attraktor Kiadó, 2009
5. Csejtei Dezső - Juhász Anikó: *Spengler élete és filozófiája*, Attraktor Kiadó, 2009
6. Losoncz Alpár: *Merleau Ponty filozófiája /megj. alatt/*, Attraktor Kiadó, 2010
7. Pavlovits Tamás: *Pascal filozófiája /megj. alatt/*, Attraktor Kiadó, 2010

Nyomtatás alatt van Merleau-Ponty, és leadásra került a Pascalról szóló mű is. Ezekon kívül számos publikáció kapcsolódik a kutatáshoz, köztük egy könyv is, amely a vállalkásban nem szerepelt. (Gyenge Zoltán: *Zarathustra és Viktor Eremita*. Veszprémi HTA. 2006)

Talán a vállalkozás eredményességét az is mutatja, hogy Gyenge Zoltán Kierkegaard kötete elnyerte a szakma nivódíjának számító **Fitz díjat**, amelyre filozófiai mű esetében - tudomásom szerint - még nem volt példa.

A kutatás eredményeit egyrészt beillesztettük az egyetemi oktatásba, másrészt lépéseket tettünk egy digitalizált adatbázis létrehozására (terveink szerint ezt a következő pályázatban kívánjuk véglegesíteni), valamint a szövegeket elektronikusan elérhetővé tenni. Az adott kutatásban - bármilyen részterületről van is szó - alapvető lesz az adott monográfia használata.

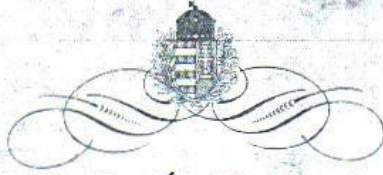
Ugyanakkor a kutatás zárásaként 2009-ben *megrendezett Lábjegyzetek Platónhoz – A szabadság* c. konferencia, amelynek rendezésében a Magyar Filozófiai Társaság és a Szegedi Akadémiai Bizottság is részt vett, lehetőséget nyújtott arra, hogy előadásokon keresztül a

kutatás eredményeit szélesebb körben is ismertté tegyük. Ez – később – konferencia kötetben ugyancsak meg fog jelenni.

A mellékletek alapján jól követhető, hogy a kutatás résztvevői igen intenzív publikációs tevékenységet folytattak nem csupán belföldön, de külföldön is. Négy év alatt hét nagy monográfia, köztük több 4-500 nyomtatott oldalt meghaladó, talán magáért beszél. Az egyéb publikációk aránya szintén.

Kérem, hogy a zárójelentést a bizottság fogadja el.

Prof.dr. Gyenge Zoltán
Tanszékvezető egyetemi tanár
SZTE BTK Filozófia Tanszék

E M L É K L A P

A

KÖNYVTÁROK SZAVAZATAI ALAPJÁN,
MINT AZ ELMÚLT IDŐSZAK
KÖNYVTÁRI GYARAPODÁSÁNAK KERESETT, VÁRT, ÉRTÉKES MŰVE

GYENGE ZOLTÁN

KIERKEGAARD ÉLETE ÉS FILOZÓFIÁJA:
A KIERKEGAARD-KÖNYVTÁR TELJES KATALÓGUSÁVAL

ATTRAKTOR KIADÓ

CÍMŰ KÖNYVE ELNYERTE
AZ OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM

Fitz József könyvdíját

2008. július 24.

SZOMBATHELY

KÖNYVTÁROK 40. VÁNDORGYŰLÉSE

MAGYAR KÖNYVTÁROK
EGYESÜLETE

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM